

Nils Johan Kappfjell
Bjørhusdalsveien 94
7890 NAMSSKOGAN

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2017/7427
Deres ref: 17S6F965
Vår dato: 05.12.2017
Deres dato: 27.11.2017
Arkivkode: 434.11

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak - 2017 - Knut Tore Kappfjell, Per Johan Westerfjell, Nils Johan Kappfjell - Voengel Njaarke reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad datert 27.11.2017 om akuttmidler til flytting av rein fra rovdyrutsatte områder. Vi viser også til telefonsamtaler med Nils Johan Kappfjell om saken.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 30 000,- til vintergruppa som består av siidaandelene Knut Tore Kappfjell, Per Johan Westerfjell og Nils Johan Kappfjell i Voengel Njaarke RBD. Midlene skal gå til akutt flytting av rein i samsvar med søknaden i perioden 27.11 til 20.12.2017.

Dette vedtaket ble også gitt per telefon til Nils Johan Kappfjell 27.11.2017.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I følge Rovbase har SNO undersøkt følgende fem reinkadaver i området mellom Åbygda og Kollbotnet siden 1. november:

Skadeårsak	Tilstand	Funnetdato	Eier
Gaupe	Dødt	30.11.2017	Egon Roger Kappfjell
Gaupe	Dødt	22.11.2017	Knut-Tore Kappfjell
Gaupe	Dødt	22.11.2017	Nils Johan Kappfjell
Jerv	Skadd og avlivet	20.11.2017	Nils Johan Kappfjell
Jerv	Dødt	20.11.2017	Uspes. Voengel Njaarke RBD

Rovviltnemnda i Nordland har satt av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til intensiv gjeting og flytting av dyr som forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner.

Kappfjell kontaktet Fylkesmannen per telefon den 27. november i forbindelse med funn av flere kadaver drept av rovvilt og stor aktivitet av gaupe og jerv i området. Siidagrappa vurderte at det var nødvendig med akutt flytting lenger vestover for å begrense rovvilttapene.

Med bakgrunn i påviste tap til rovvilt og reineiernes beskrivelse av situasjonen i området, vurderer Fylkesmannen at det i denne situasjonen er riktig å innvilge tilskudd for å bidra til en effektiv flytting av flokken.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes i samsvar med søknaden.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport i Elektronisk søknadssenter innen 15. desember 2017. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Mattilsynet Region nord
Statens naturoppsyn Nordland

Vefsn kommune
Postboks 560
8651 Mosjøen

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2017/7583
Deres ref:
Vår dato: 05.12.2017
Deres dato: 05.12.2017
Arkivkode:

Tillatelse til skadefelling av gaupe - deler av Vefsn kommune

Fylkesmannen viser til søknad av 5. desember 2017 om tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Vefsn kommune. Vi viser også til telefonsamtale med Torstein Appfjell i Jillan Njaarke reinbeitedistrikt de siste dagene.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Vefsn kommune fra og med 05.12.2017 til og med 20.12.2017.

For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe.

Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 01.06.2017 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2017-15.02.2018. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan. Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt den 20. mars i år.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

- 2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*
- 2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*

-
- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1370 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017.*

Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2017 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2015-2017) registrert gjennomsnittlig 6 årlige ynglinger i fylket og registrert bestand har vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Vefsndalføret er et viktig område for gaupe i fylket, hvor det jevnlig påvises familiegrupper i tillegg til enkeltdyr.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

I løpet av de siste ti dagene er det i følge Rovbase påvist syv rein drept av gaupe. Alle i området ved Rossvollfjellet i Vefsndalføret. Dette er et område hvor det også tidligere år er påvist betydelige tap til gaupe. Særlig skjer dette på seinhøst eller tidlig vinter, før distriktet flytter mot kysten. De siste dagenes kadaverfunn er gjort i forbindelse med samling av rein for flytting mot vinterbeite lenger vest. Reineierne opplyser at de har hatt utfordringer i forbindelse med samlinga og at arbeidet er krevende og tar tid.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Kvotejakt skal brukes som virkemiddel for å spre familiegrupper av gaupe mest mulig geografisk, slik at byrden for beitebrukere fordeles.

Terskelen for skadefelling innenfor byrdefordelingsområdet må videre sees i forhold til bestandsmåloppnåelsen i regionen. Per i dag ligger vi under bestandsmålet. Siden år 2000 har registrert bestand i hovedsak ligget under bestandsmålet, kun ett år var bestanden større enn bestandsmålet (2009) og ett år var den akkurat på bestandsmålet (2013).

Prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i områder som brukes til beite for sau og/eller rein vil nødvendigvis innebære fare for tap. Altså at man må akseptere et visst skadenivå som ikke gir grunnlag for å skyte gaupe. Vi vurderer imidlertid at omfanget av påviste tap de siste dagene er slik at det kan være grunnlag for skadefelling.

Flytting av rein bort fra det aktuelle området vil kunne forebygge videre tap, men vi legger i den sammenheng vekt på at reiene opplever utfordringer med den pågående samlinga for flytting mot vinterbeiter lenger vest i distriktet. Samlinga må forventes å ta tid, og det kan forventes å oppstå ytterligere tap de neste dagene.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning enn å iverksette skadefelling av gaupe. Vi legger vekt på omfanget av påviste tap de siste dagene og at den pågående samlinga i området er krevende og tar tid. Det kan derfor forventes ytterligere tap de neste dagene. Vi legger også vekt på at historikk viser at dette området er særlig utsatt for tap til gaupe.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt.

Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil to snøskutere.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdselforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen/vernemyndighet.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 50 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Bruk av hund vil i mange tilfeller være effektivt for å lokalisere rovvilt. Normalsituasjonen er derfor at hund i de fleste tilfeller medbringes, både for jaktlige formål og for evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Det er ikke påvist familiegrupper av gaupe i fellingsområdet i år, men jegere som er med på fellingsforsøket må likevel være oppmerksom på dette vilkåret. Dersom det i forbindelse med

skadefellingsforsøk oppstår situasjoner hvor det mistenkes at det jaktes på ei familiegruppe, skal det aktuelle fellingsforsøket avbrytes og SNO skal kontaktes.

2. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 06.12.2017 til og med 20.12.2017.
3. Tillatt område for felling:
I vest avgrenses området langs elva Vefsna. I nord avgrenses området langs elva Skjerva opp til Skjervvatnet. Fra Skjervvatnet i rett linje til Tolvtuva for så å følge vannskillet på Reinfjellet til kommunegrense mot Grane. I sør/sørvest er kommunegrense mot Grane kommune avgrensning for skadefellingsområdet.

Ved behov kan Fylkesmannen vurdere å justere grensene for fellingsområdet.

4. Rapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 10.01.2018. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
5. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
8. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.

-
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
11. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no.
12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Helgeland politidistrikt
Jillen Njaarke RBD v/ Torstein Appfjell
Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nasjonalparkforvalter i Lomsdal-Visten, Torhild Lamo
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn Nordland

Vefsn kommune
Postboks 560
8651 Mosjøen

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2017/7583
Deres ref:
Vår dato: 15.12.2017
Deres dato:
Arkivkode:

Vedr. skadefelling av gaupe i deler av Vefsn og Grane kommuner - utvidelse av fellingsområde

Fylkesmannen viser til vårt vedtak av 05.12.2017 hvor vi ga tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Vefsn kommune i perioden fra og med 05.12.2017 til og med 20.12.2017. Videre viser vi til dialog med Vefsn kommune om utvidelse av fellingsområdet.

Vedtak

Fylkesmannen utvider fellingsområde knyttet til fellingstillatelse av 05.12.2017 til å gjelde som følger:

I vest avgrenses området langs elva Vefsna. I nord avgrenses området langs elva Skjerva opp til Skjervvatnet. Fra Skjervvatnet i rett linje til Tolvtuva for så å følge vannskillet på Reinfjellet til kommunegrense mot Grane. I sør avgrenses området langs Gluggvasselva til Grasgjottfjellet for så å vinkle i rett linje mot Bergdalskløven og videre i rett linje til kommunegrense på Reinfjellet mot topp 858 meter.

Dette vedtaket ble også gitt til Vefsn kommune per telefon 09.12.2017.

Bakgrunn og begrunnelse

For bakgrunn vises det til vårt vedtak av 05.12.2017 hvor vi ga tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Vefsn kommune i perioden fra og med 05.12.2017 til og med 20.12.2017.

I forhold til områdeavgrensning, skrev vi at Fylkesmannen ved behov kunne vurdere å justere grensene for fellingsområdet.

Fylkesmannen har etter dialog med Vefsn kommune lørdag 9. desember utvidet fellingsområdet i sør til å gjelde følgende område over kommunegrense inn i Grane kommune. Bakgrunnen for utvidelsen er fellingslagets observasjoner av gaupeaktivitet i området. Vi presiserer at fellingsforsøk skal styres til områder med ferske tap og slik at man så langt det er mulig retter jakten på skadegjørende individ.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr

Grane kommune

Helgeland politidistrikt

Jillen Njaarke RBD v/ e-post til distriktsleder og alle siidaandeler

Mattilsynet Region nord

Miljødirektoratet

Nasjonalparkforvalter i Lomsdal-Visten, Torhild Lamo

Nordland bonde- og småbrukarlag

Nordland Bondelag

Nordland Reindriftssamers fylkeslag

Nordland Sau og Geit

Norges Naturvernforbund – Nordland

Rovviltnemnda i Nordland

Statens naturoppsyn Nordland

Tysfjord kommune
Postboks 104
8591 Kjølsvik

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2017/7861
Deres ref:
Vår dato: 15.12.2017
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av gaupe - deler av Tysfjord og Ballangen kommuner

Fylkesmannen viser til henvendelse fra Isak Vars i Frostisen reinbeitedistrikt om muligheten for skadefelling av gaupe. Videre viser vi til dialog med Per Arne Rahka i Tysfjord kommune og fellingsleder i interkommunale Hamarøy og Tysfjord skadefellingslag.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Tysfjord og Ballangen kommuner fra og med 15.12.2017 til og med 23.12.2017.

For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe.

Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 01.06.2017 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2017-15.02.2018. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan. Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt den 20. mars i år.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

- 2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*
- 2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*

- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1370 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017*.

Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2017 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2015-2017) registrert gjennomsnittlig 6 årlige ynglinger i fylket og registrert bestand har vært under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

Siden midten av november er det påvist seks rein drept av gaupe i områdene ved Skarberget-Sætran. Fire av tapene er påvist i løpet av den siste uka. I dette området driver Isak Vars med reindrift. Vars uttrykker stor bekymring for omfanget av tap til gaupe og ønsker at det iverksettes forsøk på skadefelling.

Vars opplevde også forrige vinter betydelige tap til gaupe, og driftsåret 2016/2017 ble det erstattet 40 rein til gaupe i hans siidaandel. Vars driver en forholdsvis liten siidaandel, og tapene utgjør en stor andel av flokken. For å forsøke å forebygge tap til rovvilt gjennomfører Vars tilleggsfôring og intensiv gjeting av flokken, men han erfarer at gaupe likevel forårsaker tap.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Kvotejakt skal brukes som virkemiddel for å spre familiegrupper av gaupe mest mulig geografisk, slik at byrden for beitebrukere fordeles. Innværende vinter blir det ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland, jf. brev av 28.11.2017 fra Miljødirektoratet.

Terskelen for skadefelling innenfor byrdefordelingsområdet må videre sees i forhold til bestandsmåloppnåelsen i regionen. Per i dag ligger vi under bestandsmålet. Siden år 2000 har registrert bestand i hovedsak ligget under bestandsmålet, kun ett år var bestanden større enn bestandsmålet (2009) og ett år var den akkurat på bestandsmålet (2013).

Prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i områder som brukes til beite for sau og/eller rein vil nødvendigvis innebære fare for tap. Altså at man må akseptere et visst skadenivå som ikke gir grunnlag for å skyte gaupe. Vi vurderer imidlertid at omfanget av påviste tap de siste dagene er slik at det kan være grunnlag for skadefelling.

Ved vurdering av skadefelling skal man også vurdere muligheten for å gjennomføre andre forebyggende tiltak. Vi viser i den sammenheng til at Vars har iverksatt tilleggsfôring og intensiv gjeting uten at det ser ut til å gi tilfredsstillende effekt. Vi vurderer at det på denne

tiden av året er liten mulighet få å gjennomføre andre tiltak som kan forventes å ha tilstrekkelig god tapsforebyggende effekt.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning enn å iverksette skadefelling av gaupe. Vi legger vekt på omfanget av påviste tap de siste dagene og at det forholdsmessige tapet i Vars sin reinflokk blir stort sammenlignet med tap til gaupe i andre deler av fylket (jf. byrdefordelingsprinsippet i forvaltningsplanen).

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt.

Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil to snøskutere.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdselforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen/vernemyndighet.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 30 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Bruk av hund vil i mange tilfeller være effektivt for å lokalisere rovvilt. Normalsituasjonen er derfor at hund i de fleste tilfeller medbringes, både for jaktlige formål og for evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Det er ikke påvist familiegrupper av gaupe i fellingsområdet i år, men jegere som er med på fellingsforsøket må likevel være oppmerksom på dette vilkåret. Dersom det i forbindelse med skadefellingsforsøk oppstår situasjoner hvor det mistenkes at det jaktes på ei familiegruppe, skal det aktuelle fellingsforsøket avbrytes og SNO skal kontaktes.
2. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 15.12.2017 til og med 23.12.2017.
3. Tillatt område for felling:
Halvøya mellom Efjorden i Ballangen kommune og Stefjorden i Tysfjord kommune, avgrenset i øst av Rv827 (Efjordtunnelen).
4. Fellingsforsøk skal styres til områder med ferske tap og slik at man øker sjansen for å retter jakten på skadegjørende individ.
5. Rapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 10.01.2018. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

-
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
 11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
 12. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no.
 13. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Ballangen kommune
Foreningen Våre Rovdyr
Frostisen RBD v/ distriktsleder Lars Mikkel Sara
Isak Vars
Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Ofoten politidistrikt
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn Nordland

Bindal kommune
Rådhuset
7980 Terråk

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/241
Deres ref: 2017/406
Vår dato: 12.01.2018
Deres dato: 08.01.2018
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av gaupe - deler av Bindal og Nærøy kommuner

Fylkesmannen viser til søknad av 08.01.2018 fra Bindal kommune om tillatelse til skadefelling av gaupe.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Bindal og Nærøy kommuner fra og med 12.01.2018 til og med 29.01.2018.

For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe.

Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 01.06.2017 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2017-15.02.2018. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan. Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt den 20. mars i år.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

- 2.2.2 (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*
- 2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*

- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.*
- 2.4.4 *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5 *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6 *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1370 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017.*

Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2017 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2015-2017) registrert gjennomsnittlig 6 årlige ynglinger i fylket og registrert bestand har vært under fastsatt bestandsmål de siste årene. De siste vintrene er

det registrert opptil flere ulike familiegrupper i grenseområdene Bindal-Nærøy. Inneværende vinter er det ifølge Rovbase registrert spor etter familiegruppe i Åbygda i Bindal og ved Innerfolda i Nærøy.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

Voengel Njaarke reinbeitedistrikt har vinterbeite i de vestlige delene av distriktet, i Bindal og Nærøy kommuner. Så langt i vinter er det påvist syv rein drept av gaupe i vinterbeiteområdene. Tre av disse i Åbygda-området i løpet av de siste ti dagene. Også tidligere år er påvist betydelige tap til gaupe i vinterbeiteområdene til distriktet.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i områder som brukes til beite for sau og/eller rein vil nødvendigvis innebære fare for tap. Altså at man må akseptere et visst skadenivå som ikke gir grunnlag for å skyte gaupe. Vi vurderer imidlertid at omfanget av påviste tap inneværende vinter er slik at det kan være grunnlag for skadefelling.

Reinbeitedistriktet har i flere år fått tilskudd over FKT-midlene (forebyggende og konfliktdempende tiltak) for å transportere tamrein til de kystnære delene av distriktet som et tapsforebyggende tiltak. Dette med bakgrunn i at det forventes å være et lavere rovvilttrykk her sammenlignet med distriktets beiteområder lenger inn i landet. Vi vurderer at dette taler for å innvilge fellingstillatelse i dette området.

Terskelen for skadefelling innenfor byrdefordelingsområdet må videre sees i forhold til bestandsmåloppnåelsen i regionen. Per i dag ligger vi under bestandsmålet. Siden år 2000 har registrert bestand i hovedsak ligget under bestandsmålet, kun ett år var bestanden større enn bestandsmålet (2009) og ett år var den akkurat på bestandsmålet (2013).

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning enn å iverksette skadefelling av gaupe. Vi legger vekt på omfanget av påviste tap inneværende vinter og de

siste dagene, samt tapshistorikk i området. Videre legger vi vekt på områdets betydning som beiteland for distriktet og at kystområdene tradisjonelt har hatt mindre samlet rovdyrpress.

Fellingsområde som omfatter deler av Nærøy kommune i Trøndelag

Hovedandelen av de påviste tapene, og de ferskeste tapene, ligger i Bindal kommune. Fellingsforsøket skal derfor ha utgangspunkt i det aktuelle tapsområdet i Bindal. For å gi fellingslaget nødvendig fleksibilitet i forbindelse med fellingsforsøket, er det imidlertid avsatt et forholdsvis stort fellingsområde som også går inn i Nærøy kommune i Trøndelag. Dette er gjort i samråd med Fylkesmannen i Trøndelag. Det aktuelle området er utenfor forvaltningsområdet for gaupe i region 6. Bestandsmålet for gaupe i region 6 er 12 årlige ynglinger. De siste årene har registrert bestand ligget godt over bestandsmålet for regionen.

Forholdet til familiegrupper av gaupe

I Miljødirektoratets vedtak av 01.06.2017, med kvote for fellingstillatelser for gaupe, er det satt vilkår om at familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Direktoratet har skrevet at «I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.»

I denne saken er det observert både familiegruppe og enkeltgauper i det aktuelle tapsområdet. I forbindelse med skadefelling er det vanskelig å gjennomføre tiltak for å hindre uttak av voksen hunngaue, da unger og voksen dyr er tilnærmet like i størrelse. Direktoratet har vurdert saken og har gitt dispensasjon fra vilkåret om at familiegrupper er unntatt fra tillatelsen.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket

Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt.

Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil to snøskutere.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdselsforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdselsforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen/vernemyndighet.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 50 000,-. Maksimal døgnsettsats per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund

Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 12.01.2018 til og med 29.01.2018.
2. Tillatt område for felling:
Bindal kommune øst for Kollbotnet.
Nærøy kommune nord for Foldafjorden og øst for Kollbotnet
3. Rapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 28.02.2018. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.
4. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
5. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
6. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
7. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved

skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

8. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
9. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
10. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no.
11. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Fylkesmannen i Trøndelag
Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og Geit

Norges Naturvernforbund – Nordland
Nærøy kommune
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn Nordland og Trøndelag
Trøndelag politidistrikt
Voengel Njaarke RBD v/ alle siidaandeler

Byrkije reinbeitedistrikt
v/ Tor Enok Larsen
Fiplingdalen
8680 TROFORS

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/682
Deres ref:
Vår dato: 25.01.2018
Deres dato: 25.01.2018
Arkivkode:

Tilsagn om akuttmidler til intensiv gjeting av rein - Byrkije reinbeitedistrikt

Fylkesmannen viser til søknad av 25. januar 2018 om akuttmidler til kortvarig intensivt tilsyn.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 15 000,- til Byrkije reinbeitedistrikt. Midlene skal gå til intensiv gjeting av rein i Hattfjelldal kommune i perioden 25. januar – 25. februar 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Byrkije viser til at de opplever store tap til både jerv og gaupe, og at særlig jerv jager mye på reinen og forårsaker mye forstyrrelse. Distriktet søker om akuttmidler for å kunne sette inn mer arbeidskraft til gjeting. I vinter har de ikke flyttet til vinterbeiter i Sverige, og de har flere flokker spredt over et større område på norsk side. Det gjør at det er vanskelig å holde oversikt og vanskelig å forebygge tap til rovvilt.

Det er påvist tap til både jerv og gaupe de siste ukene, senest tap til gaupe 21. januar. Videre er det dokumentert yngling av gaupe i det aktuelle området inneværende vinter.

Rovviltnemnda i Nordland har satt av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til intensiv gjeting som forebyggende tiltak i akutte tapssituasjoner. Med bakgrunn i påviste tap til rovvilt og registrert rovviltaktivitet i området, vurderer Fylkesmannen at det i denne situasjonen er riktig å innvilge tilskudd til intensiv gjeting av rein for å forebygge videre tap og for å få bedre oversikt over situasjonen.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport innen 1. august 2018. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske

utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.

- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Hattfjelldal kommune
Mattilsynet Region nord
Statens naturoppsyn Nordland

Bindal kommune
Rådhuset
7980 Terråk

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/241
Deres ref:
Vår dato: 30.01.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Forlenging av fellingsperiode - skadefelling av gaupe - deler av Bindal og Nærøy kommuner

Fylkesmannen viser til vårt vedtak av 12.01.2018 med tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Bindal og Nærøy kommuner. Vi viser videre til telefonsamtale med fellingsleder og reinbeitedistriktet v/ Nils Johan Kappfjell den 29.01.2018 om evt. forlenging av fellingsperioden.

Vedtak

Fylkesmannen viser til brev av 12.01.2018 med tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Bindal og Nærøy kommuner i perioden fra og med 12.01.2018 til og med 29.01.2018.

Fylkesmannen forlenger skadefellingstillatelsen fram til og med 31.01.2018.

Tillatelsen gjelder med de vilkår som er satt i vårt vedtak av 12.01.2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 01.06.2017 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingsstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2017-15.02.2018. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Med bakgrunn i funn av nye kadaver og observasjoner av gaupe i området vurderer vi at det er riktig å forlenge skadefellingstillatelsen fram til og med 31. januar. Etter at fellingsperioden er gått ut vil vi gjøre en ny vurdering om hvorvidt det er aktuelt med ytterligere forlenging av fellingsperiode. Vi viser i den sammenheng til at det fra 1. februar er kvotejakt på gaupe i den delen av fellingsområdet som ligger i Trøndelag.

For nærmere redegjørelse og vilkår knyttet til fellingsvedtaket viser vi til vårt vedtak av 12.01.2018.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Fylkesmannen i Trøndelag
Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Nærøy kommune
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn Nordland og Trøndelag
Trøndelag politidistrikt
Voengel Njaarke RBD v/ alle siidaandeler

Morten Seljeli
Seljelimorten@hotmail.com

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/703
Deres ref:
Vår dato: 31.01.2018
Deres dato: 26.01.2018
Arkivkode:

Avslag på søknad om skadefelling av gaupe - deler av Vefsn og Hemnes kommuner

Fylkesmannen viser til søknad av 26.01.2018 fra Morten Seljeli på vegne av beitebrukere i Vesterfjellet beitelag og nærliggende områder på grensa mellom Vefsn og Hemnes kommuner om skadefelling av gaupe.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av gaupe i deler av Vefsn og Hemnes kommuner.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 01.06.2017 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2017-15.02.2018. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan. Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt den 20. mars 2017.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

- 2.2.3 *Prioriterte beiteområder: (...) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*
- 2.2.5 *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*
- 2.4.1 *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2 *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.3 *Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe*

per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.

- 2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.
- 2.4.5 Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.
- 2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1370 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017*.

Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2017 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2015-2017) registrert gjennomsnittlig 6 årlige ynglinger i fylket og registrert bestand har vært under fastsatt bestandsmål de siste årene. Det er påvist spor etter familiegruppe i Elsfjorden innenfor det aktuelle området inneværende vinter.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

I det aktuelle området ble det i 2017 innmeldt 11 kadaver av sau til SNO.

Kadaverundersøkelser viste følgende tapsårsaker:

- 2 påviste tap til gaupe, begge i juli,
- 1 tap til «ikke rovvilt», i juli,
- 8 kadaver med ukjent tapsårsak, i perioden juli til oktober.

I 2016 ble det ikke påvist tap til gaupe i området. Det er videre ikke påvist tap av rein til fredet rovvilt i det aktuelle området de siste årene.

Området omfatter deler av Vesterfjellet sankelag i Hemnes kommune, hvor det i 2017 ble sluppet ca 3700 sau og lam på utmarksbeite, med en samlet tapsprosent på 6,6%. Området brukes også av besetninger fra Elsfjorden i Vefsn kommune. Deler av området er videre registrert som beite for Røssåga/Roven reinbeitedistrikt vår, sommer, høstvinter og vinter.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i områder som brukes til beite for sau og/eller rein vil nødvendigvis innebære fare for tap. Altså at man må akseptere et visst skadenivå som ikke gir grunnlag for å skyte gaupe. Terskelen for skadefelling innenfor byrdefordelingsområdet må videre sees i forhold til bestandsmåloppnåelsen i regionen. Per i dag ligger vi under bestandsmålet. Siden år 2000 har registrert bestand i hovedsak ligget under bestandsmålet, kun ett år var bestanden større enn bestandsmålet (2009) og ett år var den akkurat på bestandsmålet (2013).

Fylkesmannen vurderer at skadefelling av gaupe kan være et aktuelt virkemiddel der det oppstår akutte tapssituasjoner, det vil si flere påviste tap innenfor et kortere tidsrom i et avgrenset område. Det er ikke tilfelle i denne saken, da det ikke er beitedyr i utmark nå.

I søknaden er det argumentert med en økende gaupebestand i området og økte tap de siste årene, og søknaden har utgangspunkt i et ønske om skadereduksjon kommende beitesesong for sau og i vårbeitene til reindrifta, med henvisning til at det ikke er åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland i år.

Vi har forståelse for at det er ønske om å felle gaupe i området for å redusere faren for tap neste beitesesong. Men ut fra prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i fylket, få

påviste tap til gaupe i området de siste årene og med dagens bestandssituasjon for gaupe i fylket, vurderer vi at det ikke er grunnlag for å iverksette skadefelling for å redusere gaupebestanden i området. Vi avslår derfor søknaden.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Hemnes kommune
Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Røssåga/Toven RBD v/ alle siidaandeler
Statens naturoppsyn Nordland
Vefsn kommune
Vesterfjell beitelag v/ Olav Oldernes